

ALGEMENE BESCHOUWINGEN 2023

03.11.2022

RAADSLEDEN: ROBERT HONINGS, WIEL WEIJERS, DEBORAH HONINGS, KEVIN BREMEN EN JAN ZWANENBURG

Namens SAMEN1 begonnen wij als 5^e en laatste politieke groepering de algemene Beschouwingen 2022 met het aftellen van de tijd tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.

Nu vandaag, bijna een jaar later, zitten wij hier met een dubbel gevoel. Trots dat SAMEN1 de grootste partij van Simpelveld is geworden waardoor wij hier nu de aftrap mogen doen. Trots ook dat de kiezers door hun stemgedrag hebben laten blijken dat de gemeente Simpelveld een nieuwe impuls nodig heeft. Met veruit de meeste stemmen geven de burgers aan dat zij vertrouwen hebben in SAMEN1 om vernieuwing te bewerkstelligen. De coalitiepartijen Burgerbelangen, Leefbaar Simpelveld en Lokaal actief vonden SAMEN1 echter onbetrouwbaar, respectloos en populistisch en verkondigden, zonder ook maar één verhelderend gesprek aan te gaan, niet met SAMEN1 te willen samenwerken. SAMEN1 heeft het gevoel dat de zittende wethouders het fluweel niet wilden verlaten en geen gehoor geven aan de gewenste vernieuwing. Het lijkt alsof de ingeslagen weg van tien jaar geleden, van het zogeheten Simpelveld 2.0, koste wat kost moest worden gecontinueerd. Echter de grondlegger, ex-burgemeester Richard de Boer heeft de organisatie verlaten en zijn rechterhand gemeentesecretaris Marion Liu heeft zich momenteel vooralsnog tijdelijk teruggetrokken. Welk teken aan de wand is dit? Bij zijn afscheid zei Richard de Boer nog dat de gemeente Simpelveld de vruchten van zijn werk kon gaan plukken, nou dat zijn volgens ons wel best wrange vruchten gebleken.

Er zijn namelijk duidelijke signalen dat er sprake is van een angstcultuur binnen de ambtelijke organisatie, het menselijke aspect heeft de laatste jaren plaatsgemaakt voor juridisering, alles moet binnen strakke regeltjes terwijl redelijkheid en billijkheid uit het grote woordenboek van de gemeente Simpelveld zijn verdwenen. Niet praten maar handhaven en mensen onder een streng regime plaatsen. Het heeft onze organisatie zeer bureaucratisch en onmenselijk gemaakt. Er is een muur om het gemeentehuis gebouwd. Langzaam maar zeker komt er gelukkig een begin van cultuuromslag, in plaats van vooral juridische aanpak komt er weer langzaam plaats voor mensen-mens denken binnen de organisatie. SAMEN1 juicht dit ten zeerste toe. Echter 10 jaar poetst men niet in enkele maanden schoon.

SAMEN1 hoopt dat deze eerste stappen worden voortgezet en SAMEN1 zal hier, net zoals iedereen van ons gewend is, wederom haar best voor doen de komende vier jaar.

Zo zijn we erg benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek naar de signalen van de angstcultuur, die door SAMEN1 in een eerder stadium zijn geconstateerd en vervolgens uiteindelijk ook door het huidige bestuur van de gemeente. Is er al iets te melden omtrent het onderzoek van Bureau Berenschot?

Helaas merken wij wel nog steeds dat de coalitie vindt dat zij alles bepaalt. Dit werd bij de laatste commissievergadering wederom luid en duidelijk uitgesproken. Dit is een wrange waarheid voor 1/3 van de kiezers. Dat moet en kan toch anders. Doorgaan op de makkelijke en ouderwetse route is daarom voor Samen1 dan ook geen optie. Verandering kan echter alleen als we er samen toe bereid zijn.

Hoe dan?

Samenwerken begint met respect voor elkaar. Zelfs als de andere soms wat kort door de bocht formuleert en er af en toe met gestrekt been ingaat. Wrijving geeft namelijk glans en elkaar op een respectvolle manier uitdagen is precies wat wij nodig hebben binnen deze gemeente. Hopelijk brengt dit dan ook eindelijk meer discussie in de raad.

Wij vragen in het belang van 1/3 van de kiezers om te luisteren naar onze boodschap. We komen niet met lege handen. We hebben het een en ander in de aanbieding: Kennis van het politieke spel, de financiën, het functioneren van een overheid en hoe we bewoners betrekken bij overheidsbesluiten. Die kennis willen we inzetten voor onze bewoners. Dat kunnen we echter niet alleen. Daar hebben we elkaar voor nodig. Dat betekent geven en nemen. Stappen terug doen. Samen opnieuw beginnen. De grote uitdagingen waar we voor staan vragen om een raad die niet rollend over straat gaat, maar die problemen samen te lijf gaat. Samen vallen en samen weer opstaan. Makkelijk zal het niet worden. Samen moeten we er echter staan voor onze inwoners. Zou dat kunnen lukken is onze vraag aan jullie?

Armoede(beleid)

SAMEN1 ziet dat onze burgers als gevolg van de energieprijzen het zwaar hebben en we vinden het daarom belangrijk dat de gemeente Simpelveld deze inwoners ondersteunt. We stellen daarom voor om de tegemoetkoming in energielasten ook gedeeltelijk toe te kennen aan inwoners tussen 120% en 150% van het bijstandsniveau. Daarnaast willen we dat die groep inwoners ook gebruik kan maken van de zogenaamde 'Energieknip-app'. Juist nu de kloof tussen het meer draagkrachtige deel en de minder draagkrachtige inwoners van Simpelveld steeds groter wordt, vindt SAMEN1 solidariteit tussen onze inwoners ontzettend belangrijk. Om die reden vinden wij dat niet alleen de overheid stappen moet zetten om die kloof niet te groot te laten worden, maar dat in deze bijzondere tijd ook de meer draagkrachtige inwoners een steentje zouden mogen bijdragen om de minder draagkrachtige inwoners te ondersteunen. Een solidariteit waaraan in het land steeds meer gehoor wordt gegeven. SAMEN1 vindt echter dat er niet alleen een bijzondere omstandigheden extra aandacht moet zijn voor armoede, maar dat er ten alle tijde een samenhangend armoedebeleid moet zijn. Om het voorgaande handen en voeten te geven dienen wij daarom een amendement en twee moties in.

Burgerparticipatie

SAMEN1 pleit voor het invoeren van verregaande burgerparticipatiebeleid in de gemeente Simpelveld. Daarbij is het opstellen van een participatieleidraad van groot belang. De burgers zijn het werken aan de publieke zaak een beetje verleerd. De gemeente heeft zich afgelopen 10 jaar het monopolie op die publieke zaak toegeëigend, waardoor onze inwoners meer klant zijn geworden dan burger en ze zijn zich daar ook naar gaan gedragen.

Het samenwerken aan de publieke zaak moet nu, meer dan ooit, versterkt worden. Vandaar de roep van SAMEN1 voor het opstellen van een burgerparticipatieleidraad.

De organisatie van deze participatie zal natuurlijk inspanning kosten, maar is voor het democratisch gehalte, voor juiste allocatie van middelen en dus voor de burgers van de gemeente Simpelveld van groot belang. Het doel van participatie is niet alleen om draagvlak te bereiken, maar vooral ook om genoeg inzicht te krijgen en zodoende plannen en beleid beter te maken. Op diverse manieren stelt SAMEN1 voor om de Simpelveldse burgers te enthousiasmeren, zowel online als fysiek, zowel individueel als in groepsverband, zowel gemeentebreed als in buurtverband, zowel themagericht als algemeen.

SAMEN1 dient daartoe een motie in en stelt voor om een werkgroep in het leven te roepen, die zorgt voor concretisering van het burgerparticipatievoorstel.

Wegbeheer/MUP

Het meerjarenuitvoeringsplan zou in 2022 m.n. gericht zijn op de fiets

- 1 Specifiek op gedragsbeïnvloeding van de fietser
- 2 Onderzoek naar utilitair fietsnetwerk
- 3 Intensievere samenwerking met de basisscholen
- 4 Een actualisatie van de verordeningen

Hoe is echter gevolg gegeven aan onderdeel 1 en 2?

Heeft er wat de basisscholen betreft een 0-meting plaats gevonden en wat zijn de positieve resultaten in het eerste jaar van onderdeel 3?

Wat onderdeel 4 betreft: welke verordeningen betrof het?

Kunt u concretiseren welke fietsroute in het begrotingsjaar wordt aangepakt ter verbetering van de verkeersveiligheid, de inrichting en het comfort?

En welke wandelvoorzieningen worden in 2023 verbeterd en welke worden in 2023 toegevoegd conform het MUP?

Blijkens de indicatoren (voor wat ze waard zijn) lopen we niet in de pas met de andere parkstadgemeenten voor wat de parkeermogelijkheden betreft.

Ook in 2023 krijgen deze geen aandacht terwijl u wel de hoogste streefwaarde wilt bereiken. Wij hadden hier meer actie verwacht. Hoe gaan wij dit oppakken?

Wat dit beleidsprogramma betreft betreuren we het zeer, dat er in 2022 geen enkel participatie-overleg heeft plaats gevonden met het verkeersplatform. We spreken de hoop uit dat in 2023 hier meer aandacht en structuur voor mag zijn. Kunnen we hier op rekenen?

Economie

Het college verwacht dat door de opwaardering van het dorpshart Bocholtz meer mensen van buiten de gemeente de aangepaste kern zullen gaan bezoeken. Hoe gaat u dat monitoren: vindt er ook een 0-meting plaats. Anders blijft het bij een mogelijk gevoel en dat is helaas niet meetbaar.

Het college stelt voor om nieuwe actiepunten uit de Nota Lokaal Economisch Beleid te formuleren. SAMEN1 stelt het op prijs als deze Nota (van 2015) in zijn geheel in 2023 wordt geactualiseerd in samenspraak met vertegenwoordigers uit de economische sector.

Mogen wij in deze het standpunt van het college vernemen?

Levensbomenbos

Wij waarderen zeer de wijze waarop u gevolg hebt gegeven aan de motie, geïnitieerd door SAMEN1 en CDA om te komen tot een levensbomenbos. De aanzet is er, de locatie is er. We gaan er samen met u van uit dat de uitvoering ook een snelle voortgang kent. Echter, in de motie werd expliciet gevraagd om in beide kernen een locatie te zoeken. In de raadsinformatiebrief konden we lezen dat er ook in beide kernen een geschikte locatie

gevonden was. Waarom de locatie in Bocholtz (aan de Helweg) uiteindelijk afgewezen is, is ons echter onduidelijk.

Kunt u dit nader toelichten?

Jongerenontmoetingsplek

SAMEN1 is zeer benieuwd naar het sluimerend resultaat van het behoeftenonderzoek om te komen tot een JOP. Het zou ook wel eens een hele andere wens kunnen zijn. Alleen hopen we dan dat er beter geluisterd wordt naar de actieve jeugd dan afgelopen jaar het geval was bij de totstandkoming van de skatevoorziening, die als gevaarlijk ervaren wordt door de kenners. Middels de voorgestelde participatieleidraad kan hier verder invulling aan worden gegeven.

Jeugdwet / jeugdzorg

De complexiteit van dit beleidsaspect dreigt alleen nog maar toe te nemen. Zelfs de staatssecretaris noemt de huidige situatie in de jeugdzorg “ziek” en “abominabel”. Een snelle oplossing is er niet, maar is uiteraard wel noodzakelijk. De zorg voor het kwetsbare kind is tot een dieptepunt gezakt. SAMEN1 kijkt met smacht uit naar de hervormingsagenda jeugd. Het jeugdhulplandschap dreigt langzaam ondoorgrondelijk te worden en vraagt om zeer specialistische inzichten.

Zijn wij als kleine gemeente in staat om hierbij het hoofd boven water te houden of varen we op het kompas van de gemeente Maastricht?

Daarbij komt ook nog eens dat de transmissie mede door de actuele aanbestedingsperikelen nog eens extra wordt belemmerd.

Nadat wij als SAMEN1 een aantal gesprekken hebben gevoerd met mensen uit het veld vragen wij ons af of de problematiek juist niet nog steeds moeilijker wordt, terwijl er van de diverse instanties een schreeuw is om maatwerk ten faveure van de kwetsbare jeugd.

Hoe kijkt de gemeente Simpelveld hier tegen aan?

Ouderenwerk

Het bevreemdt SAMEN1 ten zeerste dat ouderenwerk kennelijk geen beleidsitem meer is. Het lijkt dat dat het een kwestie is van op de winkel passen en voor de rest pappen en nat houden, terwijl de vergrijzing alleen maar toeneemt. Wij geven mee dat het ouderenbeleid continu aan nieuwe ontwikkelingen toe is en niet kan blijven stilstaan.

Het zou fijn zijn om hier samen met de ouderen over in discussie te gaan en samen nieuwe wegen uit te stippelen.

Wat mogen we in 2023 verwachten bij dit beleidsaspect?

Jeugd- en jongerenwerk

Ook in 2023 komt het jeugd- en jongerenwerk er in de ogen van SAMEN1 ogenschijnlijk bekaaid vanaf. In 2022 stond anderhalve regel in de begroting, namelijk: “in 2022 zal gekeken worden welke mogelijkheden er zijn om (nieuwe) impulsen te geven aan het jeugd- en jongerenwerk om het voorliggend veld te versterken”.

En deze keer treffen we de tekst aan: “2022 heeft in het teken gestaan om de behoeften van jongeren in kaart te brengen. In 2023 wordt getracht deze behoeften om te zetten in concrete acties”. Alweer een mooie volzin van anderhalve regel.

Kunt u ons nader deelgenoot maken van de behoeften die dus intussen in kaart zijn gebracht.

En dan natuurlijk de hamvraag: welke concrete acties mogen we verwachten en via welk instrumentarium?

Financiële risicobeheersing gemeente Simpelveld

Ten slotte onze financiën. Zoals reeds aangegeven tijdens de commissievergadering van 18 oktober jongstleden, geeft de begroting 2023-2026 volgens SAMEN1 te weinig onderbouwende informatie om de financiële weerbaarheid en financiële positie van de gemeente goed te kunnen beoordelen. Hierdoor is het voor SAMEN1 niet duidelijk hoeveel

financiële ruimte er bestaat om politieke initiatieven te financieren.

Zo heeft SAMEN1 in het verleden amendementen ingediend voor onder andere belastingverlaging en het mantelzorgcompliment, hetgeen werd afgewezen door de coalitie vanwege het ontbreken van financiële dekking binnen de begroting. Nadien bleek er wel financiële dekking aanwezig te zijn voor een extra wethouderszetel en het project 'Gezonde basisschool' van ruim € 1,2 miljoen. Hierbij ontvangen wij dus tegenstrijdige signalen en informatie vanuit het bestuur.

Er wordt in de voorliggende begroting 2023-2026 onder andere gesproken over een “*zeer gunstig weerstandsvermogen*”, echter tegelijkertijd is er in het verleden veelvuldig aangegeven dat er geen ruimte is voor de bekostiging van laagdrempelige initiatieven van SAMEN1. Is er nu wel of geen sprake van een zeer gunstig weerstandsvermogen? Als dit er wel is, dan zouden deze broodnodige initiatieven ook gefinancierd kunnen worden.

Daarbij vinden wij dat een zeer gunstig weerstandsvermogen, in tijden dat de burgers het zichtbaar zwaar hebben, niet passend is. Luister naar de burger en zet de middelen daar in waar ze op dit moment het hardst nodig zijn!

Dat gezegd hebbende: Is weerstandsvermogen wel zo gunstig als het wordt gepresenteerd in de voorliggende begroting? Wij zien namelijk bepaalde sociale en economische ontwikkelingen niet terug in de begroting 2023-2026. Denk hierbij aan een reële indexatie van prijzen en lonen, marktontwikkelingen op het gebied van energie, arbeidskrachte, demografische ontwikkelingen in relatie tot de WMO en de noodzaak tot externe financiering en bijbehorende rente. Tevens is uit de jaarrekening 2021 gebleken dat de gemeente ruim een miljoen structureel tekort kwam. Wij vragen derhalve nogmaals met nadruk om kritisch naar de opbouw van de begroting en weerstandscapaciteit te kijken en daarbij onze aanbevelingen mee te nemen, zodat bij de eerstvolgende BERAP ook voor eenieder duidelijk is wat het financieel kader is waarin politieke voorstellen kunnen worden ingediend.

Tijdens de laatste commissievergadering middelen gaf het college zeer duidelijk te kennen dat de gemeente nu in een positie zit waarin goed geïnvesteerd kan worden. Gezien het huidige economische klimaat en de bovengenoemde onderschattingen in de begroting, lijkt het Samen1 verstandiger om iets behoedzamer te acteren. Help de burger waar nodig en maak even pas op de plaats voor wat betreft grote, dure projecten. Zoals een groot staatsman ooit zei: “We must consult our means rather than our wishes”.